

Avdelningen för analys, främjande och tillträdesfrågor

Petra Brundell
Utredare
010 – 4700690
petra.brundell@uhr.se

Datum
2019-02-21

Diarienummer
Dnr 4.1.2-00052-2019

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Org nr
202100-6487

www.uhr.se

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter om ändring i Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Skolverket har beviljat tillstånd för gymnasieskolan Flyinge AB att bedriva en gymnasieutbildning med särskild variant, hästkötare med inriktning anläggningsdrift. För att kunna utbilda anläggnings- och banskötare behöver ett nytt ämne skapas, banskötsel för hästsport. Med anledning av det har Skolverket föreslagit ämnesplaner för ett nytt yrkesämne inom naturbruksprogrammet, banskötsel för hästsport.

Skolverket har tidigare fattat beslut om att omklassificera ämnet specialidrott och ämnet design¹, från yrkesämnena till vissa ämnen². Beslutet om omklassificering av specialidrott och design innebar att Skolverket tog bort ämnena ur Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne (nedan Skolverkets föreskrifter) eftersom dessa ämnen inte längre klassificeras som yrkesämnena. I samband med dessa beslut fattade Skolverket beslut om övergångsbestämmelser som innebar att det till och med antagningen till utbildning som börjar hösten 2019 fortfarande är möjligt att antas till utbildning som leder till yrkeslärarutbildning i ämnet specialidrott och ämnet design. Som en följd av Skolverkets övergångsbestämmelser beslutade Universitets- och högskolerådet (UHR) att ämnet specialidrott och ämnet design skulle finnas kvar i UHR:s föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till

---

¹ Den 1 juli 2016 beslutade Skolverket att omklassificera yrkesämnet specialidrott till ett visst ämne, varpå ämnet togs bort ur Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne. Den 30 maj 2017 beslutade Skolverket om att omklassificera yrkesämnet design till ett visst ämne, varpå ämnet togs bort ur Skolverkets ovan angivna föreskrifter.

² Det finns tre kategorier av ämnen; bilaga 4-ämnena, yrkesämnena och vissa ämnen.

utbildning som leder till yrkeslärarexamen (nedan UHR:s föreskrifter).

A. Allmänt

UHR:s och Skolverkets kunskapskriterier är likalydande i myndigheternas respektive föreskrifter eftersom samma krav på yrkeskunskaper ska gälla för ett visst undervisningsämne i gymnasieskolan, såväl i samband med tillträde till yrkeslärarutbildningen som vid bedömningen av behörighet att undervisa i ämnet. Vad som är kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper uttrycks i föreskrifterna i form av kunskapskriterier.

UHR och Skolverket har sedan tidigare enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade:

- Ett ämne bör inte vara bredare än att en lärare kan undervisa i hela ämnet.
- Myndigheternas föreskrifter ska utformas så att de är likalydande.
- Det som myndigheterna kan föreskriva om är yrkeskunskaper. I ämnesplanerna, som lärarna ska undervisa utifrån, ingår även andra mer generella kunskapsområden. Dessa kunskaper och förmågor får lärarna antas ha bland annat utifrån den grundläggande behörigheten för högskolestudier.
- Yrkeskunskaperna ska vara såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska³.
- Med kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper avser myndigheterna innehåll (vad man ska kunna), nivå (hur väl man ska kunna det) och aktualitet (att kunskapen är giltig i nutid). För att definiera vad som är nödvändig kunskap använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF, nivå 5⁴.
- De kvalificerade och relevanta yrkeskunskaperna uttrycks i form av kunskapskriterier. Kunskapskriterierna ska ge en förutsägelse om vilka yrkeskunskaper som, tillsammans med yrkeslärarutbildningen eller lärarutbildningen⁵, ger optimala förutsättningar för att kunna undervisa i det aktuella ämnet.
- En viktig utgångspunkt för kunskapskriterierna är ämnesplanerna för de enskilda yrkesämnena i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, eftersom det är ämnesplanerna som anger vad läraren kommer att undervisa i. Kunskapskriterierna utgår också från yrkeskunskaper förvärvade genom yrkesutövandet i arbetslivet och som anses nödvändiga som grund för att undervisa i ett yrkesämne.

SeQF som utgångspunkt för kunskapskriterierna

För att definiera vad som är nödvändiga kunskaper för att undervisa i yrkesgymnasieskolan använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF. Ramverket innehåller åtta referensnivåer - från grundläggande nivå (nivå 1) till den mest avancerade nivån (nivå 8). De åtta referensnivåerna uttrycks som resultat av lärande, som definieras som vad en person vet, förstår och kan göra när en lärandeprocess är avslutad, inte för hur lärandet uppnåtts. Myndigheterna har i framtagandet av kunskapskriterier utgått från principen att den som undervisar ska ha kunskaper som ligger minst en nivå över de kunskaper en elev förvärvat i gymnasieskolan. Gymnasieutbildning är inplacerat på nivå 4 i SeQF. Det innebär att den som vill undervisa i yrkesämnena i gymnasieskolan ska ha yrkeskunskaper motsvarande minst nivå 5 i SeQF.

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

---

³Det innebär att en person genom yrkesutövning anses kunna förvärva såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska yrkeskunskaper. Det innebär däremot inte att en person som genom utbildning förvärvat teoretiska yrkeskunskaper också anses ha förvärvat erfarenhetsbaserade yrkeskunskaper.

⁴ Ett fåtal yrkesämnena inom vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år har SeQF nivå 6.

⁵ För behörighet enligt 2 kap. 25 § punkt 3 förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare krävs ej nödvändigtvis en yrkeslärarexamen.

Skolverket har föreslagit ett nytt ämne för naturbruksprogrammet: banskötsel för hästsport.

Som konsekvens av de föreslagna ändringarna har UHR och Skolverket sett över följande föreskrifter:

- UHR:s föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen, och
- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

För ämnet banskötsel för hästsport föreslås ett nytt kunskapskriterium i UHR:s föreskrifter.

Skolverket har tidigare omklassificerat ämnet specialidrott och ämnet design från yrkesämnena till vissa ämnen.

Som en följd av Skolverkets tidigare beslut föreslår UHR att ämnet specialidrott och ämnet design tas bort ur UHR:s föreskrifter eftersom det efter antagningen till yrkeslärarutbildning som börjar hösten 2019, inte längre är möjligt att antas till yrkeslärarutbildningen i ämnet specialidrott eller ämnet design.

I samband med ovanstående förslag kommer UHR även att rätta några skrivfel i UHR:s föreskrifter.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

UHR gör bedömningen att det saknas alternativa lösningar till förslaget om ett nytt kunskapskriterium för ämnet banskötsel av hästsport. Om UHR beslutar att inte lägga till ett kunskapskriterium för banskötsel för hästsport försvårar det antagningen av yrkeslärare inom ämnet.

Förslaget om att ta bort ämnet specialidrott och ämnet design ur UHR:s föreskrifter är en följd av tidigare beslut vilket även det saknar alternativa lösningar. Ämnet specialidrott och ämnet design bör utgå ur UHR:s föreskrifter eftersom det efter antagning till utbildning som startar hösten 2019 inte längre är möjligt att antas till yrkeslärarutbildningen i ämnet specialidrott eller ämnet design.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Personer som har ansökt till, påbörjat eller genomgått en utbildning till yrkeslärare berörs av förslaget.

Att ämnet specialidrott och ämnet design utgår ur UHR:s föreskrifter leder till konsekvenser för personer som ansökt till, genomgått eller har genomgått yrkeslärarutbildningen. Personer som antagits till yrkeslärarutbildningen och bedömts uppfylla behörighetskraven för specialidrott eller design kan inte komplettera sin ansökan under utbildningens gång med ytterligare yrkesämnena. UHR har informerat om att det efter hösten 2019 inte längre kommer att vara möjligt att studera till yrkeslärare i ämnet specialidrott och ämnet design. I samband med Skolverkets beslut om omklassificering av ämnena aviserade UHR att det efter hösten 2019 inte kommer att vara möjligt att antas till yrkeslärarutbildningen i ämnet specialidrott eller ämnet design. Skolverket har meddelat att en person som för tillträde till

yrkeslärarutbildningen har validerats som behörig i ämnet specialidrott eller design, efter examen ska kunna ansöka om legitimation i specialidrott eller design och kommer då att av myndigheten att beviljas behörighet i ämnena.

Förslaget om nytt kunskapskriterium för ämnet banskötsel för hästsport kommer att innebära att UHR behöver rekrytera bedömare för det nya ämnet.

Föreslagna ändringar kommer innebära att UHR behöver informera bedömare om förändringarna.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

I förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen regleras de särskilda behörighetskrav som gäller för tillträde till yrkeslärarutbildningen. I 4 § förordningen bemyndigas UHR föreskriva om vad som är kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper. Med stöd av bemyndigandet har myndigheten beslutat om Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

5. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför

och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regeringsalternativen
UHR bedömer att det inte föreligger några kostnadsrämsiga konsekvenser med anledning av ändringarna.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7. Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De nya föreskrifterna föreslås trada i kraft den **1 juli 2019**. Det innebär att de nya föreskrifterna ska användas vid antagning till yrkeslärarutbildning som startar efter den **31 december 2019**.

UHR kommer att informera om förändringarna på myndighetens hemsida och i nyhetsbrev till de lärosäten som anordnar yrkeslärarutbildningen. UHR kommer även att informera i UHR:s nyhetsbrev till vägledare om att det till antagning till hösten 2019 är sista gången som det är möjligt att söka till yrkeslärarutbildningen i ämnena specialidrott och design.

B Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

C Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

D Samråd

UHR:s och Skolverkets kunskapskriterier är likalydande i myndigheternas respektive föreskrifter eftersom samma krav på yrkeskunskaper ska gälla för ett visst undervisningsämne i gymnasieskolan, såväl i samband med tillträde till

yrkeslärarutbildningen som vid bedömningen av behörighet att undervisa i ämnet.

UHR och Skolverket har tillsammans tagit fram förslag på kunskapskriterier för det nya ämnet banskötsel för hästsport. I arbetet har nationella programråd och relevanta branschföreträdare lämnat synpunkter. Myndigheterna har skickat ut respektive föreskrifter på remiss var för sig⁶. Efter remissomgången kommer myndigheterna att beakta inkomna remissyttranden gemensamt. UHR har informerat de lärosäten som anordnar yrkeslärarutbildning om de föreslagna ändringarna.

E Kontaktperson

Vid frågor om konsekvensutredningen eller föreskrifterna kan Petra Brundell, Universitets- och högskolerådet, kontaktas. Telefon: 010-470 06 90, e-post: petra.brundell@uhr.se.

---

⁶ Skolverkets remiss, dnr 2019:370